

301/2000 Sb.

ZÁKON

ze dne 2. srpna 2000

o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

Změna: 320/2002 Sb., 578/2002 Sb.
Změna: 165/2004 Sb.
Změna: 422/2004 Sb.
Změna: 499/2004 Sb.
Změna: 21/2006 Sb.
Změna: 115/2006 Sb.
Změna: 342/2006 Sb.
Změna: 165/2006 Sb.
Změna: 239/2008 Sb.
Změna: 41/2009 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

MATRIKY, JMÉNO A PŘÍJMENÍ

HLAVA I

MATRIKA

DÍL 1

Obecná ustanovení

§ 1

(1) Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství (dále jen „partnerství“) a úmrtí fyzických osob na území České republiky a narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky (dále jen "občan").

(2) Matrika se dělí na

- a) matriku narození, pro kterou se vede kniha narození,
- b) matriku manželství, pro kterou se vede kniha manželství,
- c) matriku registrovaného partnerství, pro kterou se vede kniha registrovaného partnerství, a
- d) matriku úmrtí, pro kterou se vede kniha úmrtí.

(3) Kniha narození, kniha manželství, registrovaného partnerství a kniha úmrtí (dále jen "matriční kniha") je vytvořena z předem svázaných tiskopisů.

(4) Součástí matriční knihy je abecední jmenný rejstřík (dále jen "rejstřík") provedených zápisů narození, uzavření manželství, registrovaného partnerství a úmrtí fyzických osob (dále jen "matriční událost").

Působnost na úseku matrik

§ 2

(1) Působnost na úseku matrik a další činnosti stanovené tímto zákonem vykonávají

- a) matriční úřady, kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady 1), které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra (dále jen "ministerstvo") prováděcím právním předpisem,

- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen "úřad s rozšířenou působností"), *)
- c) krajské úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst (dále jen "krajský úřad"),
- d) ministerstvo.

(2) Určení matričního úřadu nebo jeho zrušení, popřípadě změnu správního obvodu matričního úřadu lze provést pouze k počátku kalendářního roku, nedojde-li ke změnám v územním členění státu k jinému datu.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 3

Matriční úřad

- (1) Matriční úřad vede
 - a) matriční knihy,
 - b) sbírky listin v rozsahu stanoveném tímto zákonem.
- (2) Matriční úřad vede matriční knihy a sbírky listin pro
 - a) obec, v níž má sídlo, a dále pro obce patřící do jeho správního obvodu vymezeného prováděcím právním předpisem [§ 2 odst. 1 písm. a)],
 - b) území vojenského újezdu.
- (3) V hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň vede matriční úřad matriční knihy a sbírky listin pro městskou část nebo městský obvod, v němž má sídlo, a pro další městské části nebo městské obvody ve svém správním obvodu vymezeném prováděcím právním předpisem [§ 2 odst. 1 písm. a)].
- (4) Matriční knihy, do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině, vede Úřad městské části Brno-střed (dále jen "zvláštní matrika").
- (5) Vedení matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením matričních knih jsou výkonem státní správy.

§ 4

Úřad s rozšířenou působností *)

- (1) Úřad s rozšířenou působností *) provádí kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin, a to u všech matričních úřadů ve svém územním obvodu nejméně jednou ročně.
- (2) Úřad s rozšířenou působností *) provádí ověřování (§ 28) rodných, oddacích a úmrtních listů a dokladů o partnerství (dále jen "matriční doklad"), vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, vydaných matričními úřady, které jsou zařazeny do jeho správního obvodu.
- (3) Úřad s rozšířenou působností *) vede a aktualizuje sbírku listin a vede a aktualizuje druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958 pro matriční úřady zařazené v jeho správním obvodu.
- (4) Úřad s rozšířenou působností *) ověřuje odbornou způsobilost zaměstnance obce, v hlavním městě Praze zaměstnance městské části, nebo Ministerstva obrany zařazeného do matričního úřadu (dále jen "matrikář"), který je zařazen do jeho správního obvodu, k vedení matričních knih a k plnění úkonů zabezpečovaných v souvislosti s vedením matričních knih a sbírek listin (dále jen "zkouška").

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 4a

Krajský úřad

(1) Krajský úřad provádí kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin u úřadů s rozšířenou působností *) ve svém správním obvodu, a to nejméně jednou ročně.

(2) Krajský úřad provádí ověřování (§ 28) matričních dokladů, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, vydaných matričními úřady a úřady s rozšířenou působností *), které jsou zařazeny do jeho správního obvodu.

(3) Krajský úřad vede a aktualizuje sbírku listin a vede a aktualizuje druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958 pro úřady s rozšířenou působností *) zařazené v jeho správním obvodu.

(4) Krajský úřad provádí zkoušku matrikáře úřadu s rozšířenou působností *), který je matričním úřadem.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zpracována k 1.1.2003.

§ 4b

(1) Ministerstvo kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení u matričních úřadů, úřadů s rozšířenou působností a u krajských úřadů.

(2) Pro výkon kontroly podle odstavce 1 se u matričních úřadů, úřadů s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně použijí obdobně ustanovení obecního zřízení o kontrole výkonu přenesené působnosti.

Zápisy do matričních knih

§ 5

(1) Do matriční knihy se zapisuje
a) matriční událost,

b) rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, nebo o tom, že manželství nevzniklo, rozvod manželství, zrušení partnerství, rozhodnutí o prohlášení, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, údaje o osvojení, určení rodičovství, změně jména nebo příjmení a další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy v matriční knize, (dále jen "matriční skutečnost"), je-li matriční událost zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem (§ 1) nebo zvláštní matrikou (§ 3).

(2) Změny a opravy zápisů v matriční knize se provádějí na základě veřejných listin nebo jiných listin, stanoví-li tak tento zákon.

§ 6

(1) Zápisy se do matriční knihy provádějí rukopisně do předem svázaných knih.

(2) Matriční události, matriční skutečnosti, změny a opravy se souběžně vedou pomocí výpočetní techniky.

§ 7

(1) Matriční zápisy uvedené v § 5 se provádějí v úřední místnosti v sídle matričního úřadu po obdržení podkladů nebo ústního oznámení pro jejich provedení, nejpozději do 30 dnů od obdržení těchto podkladů, popřípadě ústního oznámení.

(2) Úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad může povolit na návrh matričního úřadu provádění matričních zápisů uvedených v odstavci 1, vydávání matričních dokladů a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize i mimo úřední místnost matričního úřadu na jiném vhodném místě, kde jsou pro to vytvořeny podmínky.

(3) Matriční úřad je povinen zabezpečit ochranu technického vybavení a matričních knih před zneužitím údajů v nich obsažených a před zničením nebo poškozením a uchovávat matriční knihy po stanovenou dobu.

(4) Údaje v matričních knihách jsou neveřejné.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 8

Sbírka listin

(1) Matriční úřad vede pro knihu narození, knihu manželství a knihu úmrtí sbírku listin za každý kalendářní rok samostatně. Sbírku listin tvoří listiny, které slouží jako podklad pro matriční zápis, jeho změnu či opravu.

(2) Matriční úřad předá sbírku listin za kalendářní rok úřadu s rozšířenou působností *) nebo krajskému úřadu nejpozději do konce února následujícího roku.

(3) Matriční úřad předává úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu jedenkrát měsíčně k založení do sbírky listin nebo k provedení dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a uložené u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu, listiny, na jejichž podkladě provedl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v prvopisu matriční knihy. Bude-li se provádět dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny do druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, matriční úřad zašle úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu písemné sdělení se zněním dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny provedeného v prvopisu matriční knihy.

(4) V případě, kdy prvopis matriční knihy a druhopis matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 byl již předán k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu, v hlavním městě Praze Archivu hlavního města Prahy (§ 23), použije se odstavec 3 obdobně. Archiv, který vede prvopis matriční knihy, provede dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny do tohoto prvopisu a následně zašle písemné sdělení se zněním dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny příslušnému státnímu oblastnímu archivu, v hlavním městě Praze Archivu hlavního města Prahy, u kterého je uložen druhopis matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, k provedení dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny.

(5) Listiny, na jejichž podkladě úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad provedl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958, se neukládají do druhopisů matričních knih vedených do 31. prosince 1958. Ukládají se odděleně od druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958 za každý kalendářní rok samostatně do složky s uvedením odkazu na příslušný prvopis matriční knihy, ve které byl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny proveden. Zápis se opatří datem a podpisem zaměstnance úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu pověřeného činností na úseku matrik.

(6) Listiny, na jejichž podkladě byl státním oblastním archivem, v hlavním městě Praze Archivem hlavního města Prahy, proveden dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny do prvopisů matričních knih, tento archiv předá k uložení příslušnému státnímu oblastnímu archivu, v hlavním městě Praze Archivu hlavního města Prahy, který vede druhopis matričních knih vedených do 31. prosince 1958 nebo sbírky listin. Listiny se neukládají do druhopisů matričních knih vedených do 31. prosince 1958. Ukládají se odděleně od druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958 za každý kalendářní rok samostatně do složky s uvedením odkazu na příslušný prvopis matriční knihy, ve které je dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny proveden. Zápis se opatří datem a podpisem archiváře.

(7) Úřad s rozšířenou působností a krajský úřad uchovávají a aktualizují sbírku listin a druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958. Tyto úřady jsou povinny zabezpečit ochranu sbírky listin a druhopisů matričních knih vedených do 31. prosince 1958 před zneužitím údajů a před zničením nebo poškozením. *)

(8) Úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, kterou vede, nebo v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, kterou uchovává, tomu, kdo osvědčí právní zájem, pokud údaj nelze zjistit z matriční knihy nebo je vznesena námitka proti správnosti zápisu v matriční knize. Matriční úřad vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, kterou vede, tomu, kdo osvědčí právní zájem, pokud nelze údaj zjistit z matriční knihy nebo je vznesena námitka proti správnosti zápisu v matriční knize.

(9) Úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře úřadu s rozšířenou působností nebo zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu

a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a zplnomocněným zástupcům,

b) pro úřední potřebu státních orgánů. *)

(10) V případě osvojení mohou nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 pouze osvojitelé a po dosažení zletilosti i osvojenec. *)

(11) Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad vydá fotokopii sbírky listin nebo doslovný výpis z druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, který lze pořídit i fotokopii matričního zápisu, pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků.

(12) Za členy rodiny se pro účely tohoto zákona považuje manžel, rodiče, děti, prarodiče, vnuci a pravnuci. *)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 9

Matrikář

(1) Matrikářem může být občan, který je zaměstnancem obce, v hlavním městě Praze zaměstnancem městské části, která má působnost matričního úřadu, prokázal odborné znalosti zkouškou u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu, popřípadě zkouškou zvláštní odborné způsobilosti na úseku matrik a státního občanství podle zvláštního zákona. 1a)

(2) Odbornou způsobilost prokazuje matrikář osvědčením o vykonání zkoušky vydaným úřadem s rozšířenou působností *) nebo krajským úřadem. Obsahem zkoušky je ověření znalostí právních předpisů, týkajících se oblasti matrik, jména a příjmení a státního občanství, ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu, a dalších právních předpisů, které se vztahují k činnosti matrikáře, a ověření dovedností v užívání *) výpočetní techniky.

(3) Zaměstnavatel umožní matrikáři odbornou přípravu na zkoušku a její vykonání.

(4) Nevyhoví-li uchazeč při zkoušce, může zkoušku dvakrát opakovat. Opakovanou zkoušku je možno vykonat nejdříve za 60 dnů a nejspózději do 90 dnů ode dne konání zkoušky, při níž uchazeč nevyhověl.

(5) Matrikář, a dále též, je-li to nezbytné pro výkon jejich funkce, starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora, primátor hlavního města Prahy a jeho náměstek, pověřený člen zastupitelstva obce, města, hlavního města Prahy nebo jeho městské části, anebo městské části nebo městského obvodu územně členěných statutárních měst, tajemník obecního (městského) úřadu, magistrátu, úřadu městské části hlavního města Prahy anebo úřadu městské části nebo úřadu městského obvodu územně členěných statutárních měst a ředitel Magistrátu hlavního města Prahy mají přístup k osobním údajům uvedeným v matričních knihách a sbírkách listin; jsou povinni zachovávat mlčenlivost o těchto údajích, 2) a to i po skončení výkonu jejich funkce. *)

(6) Matrikář a tajemník matričního úřadu mají při výkonu matriční činnosti postavení úřední osoby.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

Příslušnost matričního úřadu k zápisu matriční události

§ 10

(1) Příslušný k zápisu narození a úmrtí do matriční knihy je matriční úřad, v jehož správním obvodu se fyzická osoba narodila nebo zemřela.

(2) Nejistí-li se, kde došlo k narození nebo úmrtí fyzické osoby, provede zápis matriční úřad, v jehož správním obvodu byla narozená nebo zemřelá fyzická osoba nalezena.

(3) Narodí-li se nebo zemře-li fyzická osoba v dopravním prostředku, запиše narození nebo úmrtí matriční úřad, v jehož správním obvodu došlo k vyložení fyzické osoby z dopravního prostředku.

(4) K provedení zápisu rozhodnutí soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou je příslušný Úřad městské části Praha 1.

§ 11

Příslušný k zápisu o uzavření manželství je matriční úřad, v jehož správním obvodu došlo k uzavření manželství. 3)

§ 12

Matriční úřad může povolit na základě žádosti snoubenců uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě ve svém správním obvodu nebo mimo dobu stanovenou radou obce.

§ 13

(1) K vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku, (dále jen "osvědčení") 4) je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno.

(2) Osvědčení vydá matriční úřad ve dvojím vyhotovení.

DÍL 2

Zápisy narození, uzavření manželství a úmrtí

Kniha narození

§ 14

(1) Do knihy narození se zapisuje

a) jméno, popřípadě jména a příjmení dítěte,

b) den, měsíc a rok narození dítěte,

c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,

d) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, data a místa narození, rodná čísla, státní občanství a místo trvalého pobytu rodičů,

e) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. d) se do knihy narození nezapisují v případě, že matka dítěte požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem. 4a)

(3) Zápis do knihy narození se provede

a) na základě písemného hlášení o narození živého nebo mrtvého dítěte, 5) nebo

b) na základě ústního oznámení o narození dítěte mimo zdravotnické zařízení, nebyla-li jeho matce ani následně poskytnuta zdravotní péče; o tomto oznámení sepíše matrikář s oznamovatelem zápis.

(4) Písemné hlášení o narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, obsahuje informaci, že se jedná o takový případ.

(5) Při ústním oznámení je oznamovatel povinen prokázat svoji totožnost.

(6) Je-li oznamovatel neslyšící, nebo němý, popřípadě učiní-li oznámení v jiném než českém, nebo slovenském jazyce, je nutná přítomnost tlumočnicka. 6)

§ 15

(1) Narození je povinno oznámit matričnímu úřadu zdravotnické zařízení, v němž byl porod ukončen; nebyl-li porod ukončen ve zdravotnickém zařízení, oznámí narození lékař, který jako první poskytl při porodu nebo po porodu zdravotní péči.

(2) Nedošlo-li k oznámení podle odstavce 1, narození je povinen oznámit matričnímu úřadu jeden z rodičů, popřípadě jeho zákonný zástupce, nebo soudem ustanovený opatrovník.

(3) Nedošlo-li k oznámení podle odstavce 1 nebo 2, narození je povinna oznámit matričnímu úřadu fyzická osoba, která se o narození dozvěděla.

(4) Oznámení podle odstavců 1 a 2 se učiní nejpozději do 3 pracovních dnů od narození dítěte. Matka učiní oznámení nejpozději do 3 pracovních dnů od okamžiku, kdy je schopna oznámení učinit. Fyzická

osoba uvedená v odstavci 3 učiní oznámení do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o narození dozvěděla.

§ 16

(1) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného za trvání manželství předloží jeden z rodičů

- a) oddací list,
- b) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li mu vydán,
- c) souhlasné prohlášení rodičů o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- d) souhlasné prohlášení rodičů o příjmení dítěte, pokud údaj o příjmení dítěte není patrný z oddacího listu rodičů dítěte,
- e) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(2) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného mimo manželství, jehož otec není znám, předloží matka

- a) prohlášení o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- b) rodný list,
- c) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li matka dítěte rozvedená, nebo úmrtní list manžela, je-li matka dítěte ovdovělá,
- d) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li jí vydán,
- e) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(3) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného mimo manželství, k němuž bylo určeno otcovství, předloží jeden z rodičů

- a) souhlasné prohlášení rodičů o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- b) souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství, popřípadě rozhodnutí soudu o určení otcovství k dítěti,
- c) rodný list matky a otce dítěte,
- d) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li matka dítěte rozvedená, nebo úmrtní list manžela, je-li matka dítěte ovdovělá,
- e) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li mu vydán,
- f) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(4) V případech hodných zvláštního zřetele, zejména u osoby, která žádá o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, může matriční úřad připustit nahrazení dokladů uvedených v odstavcích 1, 2 a 3 čestným prohlášením rodičů, nebo jednoho z nich.

§ 17

(1) Zápis dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, 6a) do knihy narození se provede podle zprávy zdravotnického zařízení, v němž byl porod ukončen, obsahující údaje uvedené v § 14 odst. 1, přičemž údaje uvedené v § 14 odst. 1 písm. d) se do knihy narození nezapiší.

(2) Zápis dítěte nezjištěné totožnosti se do knihy narození provede podle výsledků šetření orgánů policie a zprávy lékaře obsahující sdělení o pohlaví a pravděpodobném datu narození dítěte. Výsledek šetření i zprávu lékaře předává matričnímu úřadu orgán policie, který šetření prováděl. 7)

(3) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit datum narození dítěte nezjištěné totožnosti, matriční úřad o tom učiní oznámení soudu a datum narození dítěte určí soud.

(4) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit místo narození dítěte, uvede se v zápisu, dodatečném zápisu, dodatečném záznamu a opravě zápisu jako místo narození sídlo matričního úřadu příslušného k provedení zápisu narození do matriční knihy.

§ 18

(1) Jméno, popřípadě jména dítěte se do matriky запиší podle souhlasného prohlášení rodičů; není-li jeden rodič znám, nebo je-li rodič pravomocným rozhodnutím soudu zbaven rodičovské zodpovědnosti, nebo je mu výkon rodičovské zodpovědnosti pozastaven, anebo je-li pravomocným rozhodnutím soudu rodič zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost k právním úkonům omezena, запиše se jméno, popřípadě jména dítěte podle prohlášení druhého z rodičů, jinak podle pravomocného rozhodnutí soudu.

(2) Zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná; dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství České republiky, lze zapsat více jmen. Ustanovení odstavce 1 se užije obdobně.

(3) Souhlasným prohlášením je i písemné prohlášení rodičů učiněné ve zdravotnickém zařízení na předepsaném tiskopise.

(4) Matriční úřad nezapiše do knihy narození jméno, popřípadě jména, a učiní o tom oznámení soudu, jestliže rodiče

a) se nedohodnou na jménu, popřípadě jménech dítěte do jednoho měsíce od narození dítěte, nebo

b) jméno dítěti neurčí do jednoho měsíce od narození dítěte, nebo

c) určí dítěti jméno, popřípadě jména, které nelze do knihy narození zapsat, nebo

d) nejsou známi.

§ 19

(1) Do knihy narození se dítěti запиše společné příjmení rodičů, nebo, mají-li příjmení různá, запиše se příjmení jednoho z nich, určené dohodou při uzavření manželství. Nevyplývá-li z oddacího listu rodičů dohoda o příjmení dítěte, запиše se dítěti příjmení, na jehož užívání se manželé (rodiče) dohodli.

(2) Dítěti, jehož rodiče neuzavřeli manželství a mají různá příjmení, se запиše příjmení podle dohody rodičů při určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů, nebo podle pravomocného rozsudku soudu o určení otcovství. Dohodou je možné určit příjmení, které v době, kdy k dohodě došlo, má jeden z rodičů nebo dítě. Dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství České republiky, se запиše příjmení podle dohody rodičů. U dítěte staršího 15 let musí být připojen k této dohodě jeho souhlas. Tuto dohodu nelze měnit.

(3) Dítěti, které se narodí do uplynutí třicátého dne po zániku manželství nebo jeho pravomocném prohlášení za neplatné, запиše se příjmení, na kterém se manželé dohodli při uzavření manželství, pokud matka neuzavřela nové manželství. 8)

(4) Není-li otec dítěte znám, запиše se do knihy narození příjmení matky, které má v době narození dítěte.

(5) Nelze-li dosáhnout dohody rodičů o příjmení dítěte, příjmení se do knihy narození nezapiše a matriční úřad o tom učiní oznámení soudu.

Knihy manželství

§ 20

(1) Do knihy manželství se zapisují

a) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství muže a ženy, kteří uzavřeli manželství, (dále jen "manželé"),

b) den, měsíc, rok a místo uzavření manželství,

c) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů manželů,

d) dohoda manželů o příjmení a v případě, že si manželé ponechají dosavadní příjmení, i dohoda o příjmení dětí v mužském a ženském tvaru,

e) jména, příjmení a rodná čísla svědků; jde-li o cizince, který nemá rodné číslo, datum a místo jeho narození,

f) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Zápis do knihy manželství se provede na základě protokolu o uzavření manželství (§ 40). Zapisované údaje matrikář ověří z dokladů potřebných k uzavření manželství (§ 33 až 38).

Kniha úmrtí

§ 21

(1) Do knihy úmrtí se zapisuje

- a) den, měsíc, rok a místo úmrtí,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodné číslo, osobní stav, pohlaví, státní občanství a místo trvalého pobytu zemřelého,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího manžela, partnera 8a),
- d) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Zápis do knihy úmrtí se provede na základě

- a) listu o prohlídce mrtvého, nebo
- b) pravomocného rozhodnutí soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou (§ 10 odst. 4).

(3) Na listu o prohlídce mrtvého je povinen úmrtí oznámit do 3 dnů prohlížející lékař. 9)

§ 22

(1) Zápis úmrtí fyzické osoby nezjištěné totožnosti se provede do knihy úmrtí na základě listu o prohlídce mrtvého.

(2) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit místo úmrtí fyzické osoby, uvede se v zápisu, dodatečném zápisu, dodatečném záznamu a opravě zápisu jako místo úmrtí sídlo matričního úřadu příslušného k provedení zápisu úmrtí do matriční knihy.

(3) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit datum úmrtí fyzické osoby, matriční úřad o tom učiní oznámení soudu a datum úmrtí určí soud.

§ 23

Doba uložení matriční knihy a sbírky listin

(1) Matriční knihy zůstanou uloženy po provedení posledního zápisu u matričního úřadu:

- a) kniha narození po dobu 100 let,
- b) kniha manželství po dobu 75 let,
- c) kniha úmrtí po dobu 75 let.

(2) Po uplynutí stanovené doby se matriční knihy předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Druhopisy matričních knih a sbírky listin zůstanou uloženy po provedení posledního zápisu v prvopisu matriční knihy u úřadu s rozšířenou působností *) nebo krajského úřadu,

- a) jde-li o zápisy narození, po dobu 100 let,
- b) jde-li o zápisy manželství, po dobu 75 let,
- c) jde-li o zápisy úmrtí, po dobu 75 let.

(4) Po uplynutí stanovené doby se druhopisy matričních knih a sbírky listin předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu. V hlavním městě Praze zůstanou uloženy v Archivu hlavního města Prahy.

(5) Matriční knihy musí být ve státních oblastních archivech uloženy odděleně od druhopisů matričních knih, popřípadě sbírek listin.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

DÍL 3

Matriční doklad, potvrzení o údajích z matriční knihy a doslovný výpis z matriční knihy

§ 24

(1) Matriční doklad obsahuje údaje zapsané v matriční knize.

(2) Doslovný výpis z matriční knihy obsahuje všechny údaje zapsané v matriční knize v původním i pozměněném znění.

(3) Potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize obsahuje údaje potřebné pro uplatnění nároku fyzické osoby v cizině; v jiných případech se takové potvrzení vydá, jen stanoví-li tak zvláštní zákon.

(4) Matriční knihy, sbírky listin, matriční doklady, potvrzení o údajích zapsaných v matričních knihách, doslovné výpisy z nich a potvrzení vydaná matričním úřadem, úřadem s rozšířenou působností *) nebo krajským úřadem ze sbírky listin jsou veřejnými listinami.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 25

(1) Matriční úřad vydá matriční doklad, nebo povolí nahlédnout do matriční knihy, popřípadě do sbírky listin a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře
a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, jejím sourozencům a zplnomocněným zástupcům,

b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,

c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949,

d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejich práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků. *)

(2) V případě osvojení mohou nahlédnout do zápisu pouze osvojitelé a po dosažení zletilosti i osvojenec.

(3) Matriční úřad vydá školským zařízením pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči 9a) rodný list fyzické osoby 9b) umístěné v těchto zařízeních.

(4) Doslovný výpis z matriční knihy se vydává pouze pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků a lze jej pořídit i fotokopií matričního zápisu.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 26

(1) Matriční doklad, potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a doslovný výpis z matriční knihy vedené v jiném než českém jazyce se vydává v českém jazyce.

(2) Na žádost fyzické osoby, které se zápis týká, může být jméno, popřípadě jména, uvedeno v matričním dokladu podle původního zápisu, tj. v jiném než českém jazyce. Do matriční knihy se vyznačí, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, podle původního zápisu; další matriční doklady se dále vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, v této podobě.

(3) Na žádost občana, který je příslušníkem národnostní menšiny, jehož jméno, popřípadě jména, jsou v matriční knize zapsána v českém nebo v jiném než českém jazyce, uvede se jeho jméno, popřípadě jména, v matričním dokladu v jazyce národnostní menšiny 9c) znaky přepsanými do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy. Do matriční knihy se vyznačí, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, v jazyce národnostní menšiny. Další matriční doklady se vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, v této podobě.

§ 27

V matričním dokladu se uvede jméno, popřípadě dvě jména, v pořadí, jak jsou v matriční knize

uvedena.

§ 28

Mají-li být doklady vydané matričním úřadem použity v cizině, úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad provede na žádost jejich ověření.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 29

Rodný list obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,
- d) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, datum a místo narození a rodná čísla rodičů dítěte; v případě osvojení dítěte se namísto uvedených údajů o rodičích dítěte uvádějí tyto údaje o osvojiteli, popřípadě osvojitelích dítěte,
- e) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

§ 30

Oddací list obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo uzavření manželství,
- b) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, manželů a jejich rodná čísla,
- c) den, měsíc, rok a místo narození manželů,
- d) osobní stav manželů,
- e) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, rodičů manželů,
- f) dohodu manželů o příjmení a dohodu o příjmení jejich společných dětí, a to v mužském a ženském tvaru,
- g) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

§ 31

Úmrtní list obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo úmrtí; nelze-li zjistit den, měsíc a rok úmrtí, postupuje matriční úřad při zápisu podle § 22 odst. 3,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, zemřelého,
- c) den, měsíc, rok a místo narození zemřelého,
- d) rodné číslo, osobní stav, pohlaví, místo trvalého pobytu zemřelého,
- e) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího manžela, partnera 8a),
- f) datum, jméno, popřípadě jména, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

DÍL 4

Doklady potřebné k uzavření manželství

§ 32

Snoubenci vyplní před uzavřením manželství předepsaný tiskopis a předloží jej matričnímu úřadu,

v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. *)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 33

(1) Snoubenec, který je občanem a je přihlášen k trvalému pobytu v České republice, je povinen matričnímu úřadu prokázat svoji totožnost a k tiskopisu uvedenému v § 32 připojit

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,
- c) výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel (dále jen "výpis z evidence obyvatel") o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, nebo úmrtní list zemřelého partnera 8a).

(2) Občan není povinen předkládat doklady uvedené v odstavci 1 písm. b) až e), pokud si skutečnosti v nich uvedené matriční úřad ověří z informačního systému evidence obyvatel, nebo informačního systému občanských průkazů, je-li na tento informační systém připojen způsobem umožňujícím dálkový přístup, nebo pokud je občan prokáže občanským průkazem.*)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 34

(1) Snoubenec, který je občanem a má trvalý pobyt v cizině, je povinen prokázat svoji totožnost a k předepsanému tiskopisu připojit doklady uvedené v § 33 odst. 1, nebo jím odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány.

(2) Doklady uvedené v § 33 odst. 1 písm. c) a d) nebo jím odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány, musí být vydány státem, na jehož území má snoubenec pobyt.

§ 35

(1) Snoubenec, který je cizincem, k předepsanému tiskopisu (§ 32) připojí

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,
- c) doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství,
- d) potvrzení o osobním stavu a pobytu, je-li cizím státem vydáváno,
- e) úmrtní list zemřelého manžela, jde-li o ovdovělého cizince; tento doklad není třeba předkládat, je-li tato skutečnost uvedena v dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství,
- f) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li cizinec, který chce uzavřít manželství, rozvedený,
- g) potvrzení o tom, že bude manželství v domovském státě cizince uznáno za platné, je-li uzavíráno zástupcem,
- h) pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, anebo úmrtní list zemřelého partnera 8a), jde-li o cizince, který žil v partnerství 8a),
- i) doklad, kterým je možné prokázat totožnost. *)

(2) Snoubenec, který je cizincem, předloží matričnímu úřadu před uzavřením manželství potvrzení vydané Policií České republiky o oprávněnosti pobytu na území České republiky; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie, občana jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo jeho rodinné příslušníky 10a). Toto potvrzení nesmí být ke dni uzavření manželství starší 7 pracovních dnů.

(3) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. b) až d) mohou být uvedeny v jednom dokladu; státní občanství lze rovněž prokázat cestovním dokladem.

(4) Doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství nesmí být k datu uzavření manželství starší 6 měsíců.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 36

Snoubenec, který je občanem, nebo snoubenec, který je osobou bez státního občanství (dále jen "bezdomovec"), jíž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů, 11) předkládá při uzavření manželství před zastupitelským úřadem České republiky v cizině také vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství (dále jen "vysvědčení").

§ 37

Nezletilá fyzická osoba starší 16 let, osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům je rozhodnutím soudu omezena, nebo fyzická osoba stížená duševní poruchou, která by měla za následek omezení způsobilosti k právním úkonům, připojí k předepsanému tiskopisu (§ 32) rozhodnutí soudu o povolení uzavřít manželství. 12)

§ 38

O povolení uzavřít manželství zástupcem rozhoduje úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu snoubence, popřípadě podle místa posledního trvalého pobytu. Pokud takový pobyt na území České republiky žádný ze snoubenců neměl, je příslušný k rozhodnutí Magistrát hlavního města Prahy. K žádosti o povolení uzavřít manželství zástupcem přiloží snoubenec doklady, které jsou přikládány k uzavření manželství, a písemnou plnou moc. 13)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 39

Pokud snoubenec, popřípadě snoubenci nemluví nebo nerozumí česky, nebo snoubenec, popřípadě snoubenci jsou neslyšící nebo němí, je nutná při prohlášení o uzavření manželství přítomnost tlumočnicka. 6) Účast tlumočnicka zajišťuje jeden ze snoubenců na vlastní náklady, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. 14) Bez přítomnosti tlumočnicka nelze prohlášení o uzavření manželství v těchto případech učinit. Nejde-li o tlumočnicka jmenovaného ministrem spravedlnosti, nebo předsedou krajského soudu, musí tlumočnick složit slib do rukou matrikáře, a to ve znění slibu podle zvláštního právního předpisu.

§ 40

O uzavření manželství se sepíše protokol, který podepisují

- a) manželé, svědci a oddávající,
- b) zástupce, je-li manželství uzavíráno zástupcem,
- c) tlumočnick, je-li jeho přítomnost k prohlášení o uzavření manželství nutná (§ 39),
- d) matrikář, je-li uzavřen občanský sňatek.

§ 41

(1) Bylo-li manželství uzavřeno v případě, že byl život snoubence přímo ohrožen, 15)
a) před obecním úřadem, úřadem městské části či městského obvodu, v hlavním městě Praze úřadem městské části, který není matričním úřadem, zašle tento úřad do 3 pracovních dnů protokol o uzavření manželství matričnímu úřadu příslušnému podle místa uzavření manželství,

b) před kapitánem lodi plující pod vlajkou České republiky, kapitánem letadla registrovaného v České republice a velitelem vojenské jednotky České republiky v zahraničí, zašlou tyto protokoly o uzavření manželství bezodkladně zvláštní matrice prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky a na území České republiky přímo.

(2) V protokolu o uzavření manželství se uvedou alespoň jména a příjmení manželů, jejich rodná čísla, popřípadě datum a místo narození, platný úřední průkaz, kterým prokázali totožnost, a prohlášení, že jim nejsou známy okolnosti, které by uzavření manželství vylučovaly.

DÍL 5

Zvláštní matrika

§ 42

(1) Do zvláštní matriky se zapisují narození, uzavření manželství a úmrtí občana, ke kterému došlo na

- a) území cizího státu,
- b) zastupitelském úřadu České republiky,
- c) lodi nebo v letadle mimo území České republiky,
- d) místě, které nepatří pod pravomoc žádného státu.

(2) Do zvláštní matriky se zapisují i partnerství uzavřená občany na území cizího státu.

§ 43

(1) Žádost o zápis do zvláštní matriky se podává u zastupitelského úřadu České republiky nebo kteréhokoli matričního úřadu a připojí se k ní

a) cizozemský matriční doklad, který se týká matriční události, jež má být zapsána do zvláštní matriky; nelze-li cizozemský matriční doklad pro závažnou překážku předložit, je možno provést zápis i na podkladě jiných veřejných listin,

b) doklad o státním občanství České republiky osoby, které se zápis týká, 16)

c) další doklady potřebné k ověření správnosti matričních skutečností, zapisovaných do matriční knihy, nelze-li je prokázat doklady uvedenými v písmenu a) nebo b).

(2) Zastupitelský úřad České republiky nebo matriční úřad vyhotoví písemné oznámení, v němž uvede skutečnosti zapisované do matričních knih (§ 14, 20 a 21), a zašle je spolu s předloženými doklady zvláštní matrice.

(3) Doklady uvedené v odstavci 1 lze předložit a písemné oznámení učinit i přímo zvláštní matrice.

(4) Zápis do zvláštní matriky se provede i na základě protokolu o uzavření manželství v případě, byl-li život snoubence přímo ohrožen, 15) ke kterému došlo před kapitánem lodi plující pod vlajkou České republiky, kapitánem letadla registrovaného v České republice a velitelem vojenské jednotky České republiky v zahraničí.

(5) Zápis do zvláštní matriky se provede i z úřední povinnosti na základě údajů uvedených v cizozemském matričním dokladu, který zvláštní matrika obdrží podle mezinárodních smluv. Zvláštní matrika může požádat příslušný orgán cizího státu o doplnění, případně upřesnění údajů. Překlady těchto zaslanych podkladů do českého jazyka zabezpečí zvláštní matrika sama. Ověření cizozemského matričního dokladu není třeba, obdrží-li jej zvláštní matrika od orgánu cizího státu přímo nebo prostřednictvím jiného orgánu České republiky.

§ 44

Správní úřady, soudy, státní zastupitelství a orgány územních samosprávných celků, které obdrží na základě mezinárodních smluv doklady vystavené orgány cizího státu, osvědčující narození, úmrtí nebo uzavření manželství, které jim nejsou určeny, zašlou tyto doklady bezodkladně zvláštní matrice.

DÍL 6

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství

§ 45

Vysvědčení vydá na žádost občana nebo na žádost bezdomovce, který má povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů, 18) matriční úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu občana na území České republiky před odchodem do ciziny, a pokud

takový pobyt nikdy neměl, Úřad městské části Praha 1.

§ 46

(1) Vysvědčení obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení, popřípadě rodné příjmení,
- b) datum a místo narození,
- c) rodné číslo,
- d) osobní stav,
- e) údaj o místě trvalého pobytu,
- f) státní občanství,
- g) údaj o tom, že občan, popřípadě bezdomovec, který má povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů, je podle právních předpisů České republiky způsobilý k uzavření manželství, popřípadě ke vstupu do partnerství,
- h) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum a místo narození a místo trvalého pobytu druhého snoubence, popřípadě druhé osoby, která chce vstoupit do partnerství,
- i) datum vydání, otisk úředního razítka, jméno, příjmení a podpis matrikáře.

(2) K žádosti o vydání vysvědčení žadatel předkládá

- a) občanský průkaz, cestovní pas nebo povolení k pobytu pro cizince,
- b) rodný list,
- c) výpis z evidence obyvatel o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) úřední doklad o bydlišti a o osobním stavu, vydaný orgánem cizího státu, zdržuje-li se žadatel trvale v cizině,
- f) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, nebo úmrtní list zemřelého partnera 8a).
- g) úřední doklad o správné podobě užívaného příjmení, není-li tato skutečnost patrna z předložených matričních dokladů.

(3) Žadatel není povinen předkládat doklady uvedené v odstavci 2 písm. c) a d), prokáže-li skutečnosti v nich uvedené občanským průkazem.

(4) Vysvědčení se vydává na předepsaném tiskopise a platí 6 měsíců ode dne jeho vydání.

DÍL 7

Vymezení některých pojmů a postupů matričních úřadů

§ 47

Zápis do matriční knihy

Zápisem do matriční knihy se rozumí zapsání údajů o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství nebo úmrtí podle časové posloupnosti uvedených matričních událostí.

§ 48

Dodatečný zápis do matriční knihy

Dodatečným zápisem do matriční knihy se rozumí zapsání údajů o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství nebo úmrtí mimo časovou posloupnost uvedených matričních událostí.

§ 49

Dodatečný záznam do matriční knihy

Dodatečným záznamem se rozumí zapsání některých matričních skutečností [§ 5 odst. 1 písm. b)] po uzavření zápisu (§ 51).

§ 50

Oprava zápisu v matriční knize

Opravou zápisu v matriční knize se rozumí opravení chybných či nesprávných údajů v zápisu, dodatečném zápisu, nebo dodatečném záznamu v této knize.

§ 51

Uzavření zápisu, dodatečného zápisu, dodatečného záznamu v matriční knize

Zápis, dodatečný zápis, dodatečný záznam, nebo oprava zápisu v matriční knize jsou uzavřeny podpisem matrikáře s uvedením data, kdy byly pořízeny.

§ 52

zrušen

§ 53

(1) Do matriční knihy se nezapiše osvojení občana, k němuž došlo v cizině podle právních předpisů cizího státu a byl-li tento v době osvojení starší 18 let.

(2) Do matriční knihy se zapiše osvojení cizince podle právních předpisů jeho domovského státu za předpokladu, že jeho narození, nebo uzavření manželství je zapsáno v matriční knize vedené matričním úřadem podle tohoto zákona. Pokud žije tato fyzická osoba v manželství s občanem, zapiše se změna příjmení v důsledku osvojení i u tohoto občana, popřípadě u jejich nezletilých dětí.

§ 54

(1) Stanoví-li tak mezinárodní smlouvy, současně se zápisem o narození, uzavření manželství nebo vstupem do partnerství cizince na území České republiky do matriční knihy se vydá rodný nebo oddací list anebo doklad o partnerství a zašle se do 3 pracovních dnů zastupitelskému úřadu cizího státu, jehož je narozená fyzická osoba, popřípadě osoba, která uzavřela manželství, anebo vstoupila do partnerství, státním občanem. Není-li takový zastupitelský úřad na území České republiky, zašle se tento doklad Ministerstvu zahraničních věcí České republiky.

(2) Úmrtí cizince na území České republiky se po zápisu do knihy úmrtí oznámí zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice, a není-li na jejím území, Ministerstvu zahraničních věcí České republiky, vždy úmrtním listem. 19)

§ 55

Obnovení matriční knihy a sbírky listin

(1) Jestliže se prvopis matriční knihy, nebo její druhopis vedený do 31. prosince 1958 ztratí, nebo zničí, zabezpečí matriční úřad jejich obnovení, nebo určí druhopis za prvopis a zabezpečí vyhotovení nového druhopisu ve spolupráci s úřadem s rozšířenou působností *) nebo krajským úřadem.

(2) Jestliže se matriční kniha vedená po 1. lednu 1959 ztratí, nebo zničí, zabezpečí matriční úřad její obnovení podle sbírky listin ve spolupráci s úřadem s rozšířenou působností*) nebo krajským úřadem.

(3) Ztratí-li se, nebo zničí opis matriční knihy pořízený podle dřívějších předpisů a není-li zachována sbírka listin, zajistí úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad, u něhož byl opis matriční knihy uložen, vyhotovení nového opisu matriční knihy. Je-li matriční kniha vedena v cizím jazyce, či je obtížně čitelná, může úřad s rozšířenou působností *) zajistit nový opis matriční knihy vyhotovením fotokopii matriční knihy. Jednotlivé listy opisu matriční knihy musí být pevně spojeny vazbou nebo provlečením šňůry, která se opatří pečeti či otiskem úředního razítka, podpisem zaměstnance zařazeného do úřadu s rozšířenou působností *), nebo zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu a ověřovací doložkou.

(4) Ztratí-li se, nebo zničí sbírka listin uložená úřadu s rozšířenou působností *) nebo krajského úřadu, nahradí ji opis matriční knihy, nebo její fotokopie pořízená způsobem uvedeným v odstavci 3.

(5) Jestliže se nedochová ani sbírka listin, zabezpečí matriční úřad obnovení matriční knihy podle jiných listin, popřípadě i podle jiných dokladů. Listiny, popřípadě doklady, které sloužily k

obnovení matriční knihy, tvoří sbírku listin.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 56

(1) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize, uložené ve státním oblastním archivu, vystaví matriční úřad, v jehož správním obvodu k narození, uzavření manželství, nebo úmrtí došlo. Podklady pro jeho vydání zašle matričnímu úřadu příslušný státní oblastní archiv na základě žádosti matričního úřadu, právnické či fyzické osoby.

(2) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize uložené v Národním archivu nebo ve Vojenském historickém archivu, vystaví Úřad městské části Praha 1.

(3) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize vedené do 31. prosince 1949 pro území hlavního města Prahy, vydá Úřad městské části Praha 1 a pro území města Brna Úřad městské části Brno-střed.

(4) Za matriční doklad vydaný podle odstavců 1 až 3 vybere správní poplatek pouze matriční úřad, který tento doklad vydá.

§ 57

(1) Listiny vydané orgány cizího státu, které platí v místě, kde byly vydány, za veřejné listiny a které jsou podkladem pro zápis, dodatečný zápis, anebo dodatečný záznam v matriční knize, nebo opravu zápisu v matriční knize, se předkládají s úředním překladem do českého jazyka. 6)

(2) Listiny uvedené v odstavci 1 musí být opatřeny potřebnými ověřeními. 19a) Matriční úřad může potřebná ověření listin prominout, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

§ 58

(1) Jsou-li v matriční knize zapsány chybně údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, popřípadě rodném příjmení, datu narození, uzavření manželství, úmrtí, nebo o rodném čísle, provede se oprava zápisu podle druhopisu matriční knihy, nebo sbírky listin, popřípadě podle zápisu, který je uveden v knize narození.

(2) Jsou-li údaje uvedené v odstavci 1 zapsány chybně v matričním dokladu, příslušný matriční úřad vydá nový matriční doklad.

(3) Jestliže se údaje v matričních dokladech odlišují od údajů uvedených v jiných veřejných listinách, považují se za správné údaje uvedené v matričním dokladu, pokud se neprokáže opak.

§ 59

(1) Jsou-li podklady k provedení zápisu do matriční knihy neúplné a nelze-li údaje pro zápis zjistit od osob, jichž se zápis týká, je každý povinen sdělit k dotazu matričního úřadu jemu známé skutečnosti, které jsou pro zápis rozhodující.

(2) Při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 může matriční úřad požádat o poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel, a to v rozsahu údajů zapisovaných do matričních knih, a provozovatel tohoto systému je povinen je matričnímu úřadu poskytnout.

§ 60

Pokud tento zákon stanoví, že se do matriční knihy zapisují rodná čísla, vztahuje se toto ustanovení na občany. Na cizince nebo bezdomovce se vztahuje pouze za předpokladu, že jim bylo příslušným státním orgánem České republiky rodné číslo přiděleno.

HLAVA II

JMÉNO A PŘÍJMENÍ

DÍL 1

Jméno

§ 61

Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat při jednání před orgány veřejné moci, Českou národní bankou, Veřejným ochráncem práv, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, státními fondy a zdravotními pojišťovnami (dále jen „úřední styk“) jméno, popřípadě jména, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

§ 62

(1) Do matriční knihy nelze zapsat jména zkomolená, zdrodnělá a domácká. Fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak. Matriční úřad dále nezapiše jméno, pokud je mu známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče. Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, je občan povinen předložit doklad vydaný znalcem. 6)

(2) Fyzická osoba je povinen užívat v úředním styku dvě jména, jsou-li zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem.

(3) Fyzická osoba, která má v matriční knize zapsáno jedno jméno, může před matričním úřadem prohlásit, že bude užívat dvě jména. Při volbě druhého jména platí ustanovení odstavce 1 a § 18. Za nezletilého učiní toto prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého staršího 15 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení druhého jména nemůže dojít.

(4) Prohlášení podle odstavce 3 se činí před matričním úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu fyzické osoby, nebo před matričním úřadem, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Matriční úřad, v jehož knize narození není zapsáno jméno, jehož se prohlášení týká, postoupí toto prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Toto prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

(5) Jde-li o zápis narození do zvláštní matriky a je-li na cizozemském matričním dokladu uvedeno více jmen, může občan prohlásit, které z nich, popřípadě, která dvě z nich bude užívat. Za nezletilého učiní prohlášení jeho zákonní zástupci.

§ 63

(1) Užívání české podoby cizojazyčného jména nevyžaduje povolení.

(2) Občan, který chce užívat českou podobu cizojazyčného jména, popřípadě jmen, oznámí tuto skutečnost matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno, popřípadě jména, zapsáno, není-li to v rozporu s tímto zákonem. V případě pochybnosti, zda jde o českou podobu jména, je oznamovatel povinen předložit vyjádření znalce. 6) Toto oznámení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

§ 64

(1) Osvojitelé mají právo do 6 měsíců od právní moci rozsudku o osvojení, nejpozději však do dosažení zletilosti osvojence, zvolit osvojení souhlasným prohlášením před matričním úřadem jiné jméno, popřípadě jména, než to, které má zapsáno v matriční knize. Má-li zapsáno pouze jedno jméno, mohou mu zvolit druhé. Je-li osvojenec starší 15 let, připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke změně jména nebo zvolení jiného nebo druhého jména nemůže dojít.

(2) Jde-li o osvojení manželem matky dítěte, nebo manželkou otce dítěte, práva uvedená v odstavci 1 mají manželé.

(3) Jde-li o osvojení osamělou fyzickou osobou, má práva uvedená v odstavci 1 tato osoba.

(4) Na zvolení jména, popřípadě jmen, podle odstavců 1 až 3 se vztahují ustanovení § 18 a 62.

§ 65

Zánik, nebo zrušení osvojení nemá vliv na jméno, popřípadě jména, osvojence zvolená podle § 64.

§ 66

K přijetí prohlášení podle § 64 je příslušný kterýkoli matriční úřad. Není-li zápis o narození zapsán v knize narození, kterou vede, postoupí prohlášení nejpozději do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je narození osvojence zapsáno.

§ 67

(1) Prohlášení o zvolení jména, popřípadě jmen, obsahuje
a) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a rodné číslo osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,

- b) místo narození osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, a datum narození fyzických osob činících prohlášení za nezletilce,
- d) jméno, popřípadě jména, která si zvolí,
- e) ověřený podpis prolašovatelů; je-li prohlášení činěno osobně, ověření podpisů není třeba a matriční úřad na prohlášení poznamená, že bylo podepsáno před ním, popřípadě, že byl podpis, popřípadě podpisy, uznány za vlastní.

(2) K prohlášení se připojí

- a) rodný list osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,
- b) pravomocný rozsudek o osvojení, jde-li o postup podle § 64,
- c) rodné listy fyzických osob uvedených v § 62, popřípadě jejich oddací list.

DÍL 2

Příjmení

§ 68

Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat v úředním styku příjmení, popřípadě více příjmení, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

§ 69

(1) Příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice.

(2) Při zápisu uzavření manželství lze na základě žádosti ženy, již se uzavření manželství týká, uvést v matriční knize příjmení, které bude po uzavření manželství užívat, v mužském tvaru, jde-li o

- a) cizinku,
- b) občanku, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,
- c) občanku, jejíž manžel je cizinec,
- d) občanku, která je jiné než české národnosti.

(3) Při zápisu narození dítěte lze na základě žádosti rodičů uvést příjmení dítěte ženského pohlaví v mužském tvaru, je-li dítě

- a) cizincem,
- b) občanem, který má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,
- c) občanem, jehož jeden z rodičů je cizincem,
- d) občanem, který je jiné než české národnosti.

Není-li jeden rodič znám, nebo je-li rodič pravomocným rozhodnutím soudu zbaven rodičovské zodpovědnosti, nebo je mu výkon rodičovské zodpovědnosti pozastaven, anebo je-li pravomocným rozhodnutím soudu rodič zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost k právním úkonům omezena, zapíše se mužský tvar příjmení dítěte ženského pohlaví podle prohlášení druhého z rodičů.

(4) Při zápisu úmrtí cizinky se uvede v matriční knize příjmení ženy, jíž se zápis týká, v mužském tvaru, je-li jeho užívání prokázáno matričním dokladem, popřípadě jinou veřejnou listinou.

§ 70

(1) Občan může užívat více příjmení pouze za těchto podmínek:

- a) nabyt-li je podle dříve platných předpisů a je oprávněn je užívat podle tohoto zákona, anebo
- b) prohlásil-li souhlasně při uzavírání manželství, že příjmení druhého snoubence užívajícího více příjmení bude jejich příjmením společným, anebo
- c) prohlásil-li při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, 20) nebo

d) jde-li o příjmení dítěte po jeho rodičích, kteří jsou oprávněni užívat více příjmení.

(2) Fyzická osoba, jejíž příjmení jsou zapsána v knize narození nebo v knize manželství, může před matričním úřadem prohlásit, že bude užívat pouze jedno, popřípadě dvě příjmení. Za trvání manželství lze takovéto prohlášení učinit pouze souhlasným prohlášením manželů. Prohlásila-li fyzická osoba při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, nelze prohlášením upustit od užívání společného příjmení, jestliže toto manželství trvá.

(3) Prohlásila-li fyzická osoba při uzavírání manželství, že si ponechá své dosavadní příjmení, které je složeno z více příjmení, a tato příjmení užívají společně nezletilé děti manželů, prohlášení o upuštění od užívání příjmení lze za trvání manželství učinit pouze se souhlasem druhého manžela a vztahuje se i na společné nezletilé děti manželů.

(4) Při zápisu manželství uzavřeného na území cizího státu zvláštní matrika na základě žádosti občana uvede jeho příjmení i příjmení jeho manžela v podobě uvedené na cizozemském matričním dokladu.

(5) Postupem podle odstavce 4 запиše zvláštní matrika i manželství, které bylo uzavřeno na území cizího státu přede dnem 1. července 2008.

§ 71

Do knihy manželství se запиše oznámení rozvedeného manžela, že přijímá zpět své dřívější příjmení, za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. 21)

DÍL 3

Změna jména a příjmení

§ 72

(1) Jméno, popřípadě jména, nebo příjmení lze změnit fyzické osobě pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejich zákonných zástupců.

(2) Změna příjmení se povolí zejména tehdy, jde-li o příjmení hanlivé, nebo směšné, nebo je-li pro to vážný důvod.

(3) Změna jména se nepovolí, žádá-li fyzická osoba mužského pohlaví o změnu na jméno ženské, nebo naopak, žádá-li o změnu jména na jméno zkomolené, zdobné, domácí, nebo na jméno, které má žijící sourozenec společných rodičů. Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, je žadatel povinen předložit doklad vydaný znalcem. 6)

(4) Změna jména nebo příjmení se nepovolí, jestliže by změna byla v rozporu s potřebami a zájmy nezletilého.

(5) Fyzické osobě, u níž probíhá změna pohlaví, povolí matriční úřad užívat neutrální jméno a příjmení na základě její žádosti a potvrzení zdravotnického zařízení, u něhož léčba pro změnu pohlaví probíhá.

(6) Fyzické osobě, která není občanem, lze povolit změnu jména nebo příjmení, jen má-li povolen trvalý pobyt podle zvláštních právních předpisů. 18)

§ 73

(1) Za trvání manželství může být změna příjmení povolena pouze na základě souhlasu obou manželů.

(2) Mají-li manželé společné příjmení a je-li povolena změna příjmení jednomu z nich, vztahuje se tato změna i na příjmení druhého manžela a příjmení jejich nezletilých dětí.

(3) Mají-li manželé různá příjmení, může jim být povolena změna příjmení pouze na příjmení jednoho z nich, který s touto změnou vyslovil souhlas.

(4) Mají-li manželé a rodiče dítěte různá příjmení, změna příjmení toho z manželů, jehož příjmení má nezletilý, se vztahuje i na nezletilého.

(5) Mají-li manželé společné příjmení a jeden z nich užívá a na druhém místě uvádí příjmení předchozí, může jim být povolena změna pouze tohoto společného příjmení.

§ 74

(1) O žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním

obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte.

(2) Pokud žadatel, popřípadě nezletilé dítě, není na území České republiky přihlášen k trvalému pobytu, je příslušný k projednání žádosti matriční úřad podle místa posledního trvalého pobytu na území České republiky. Pokud není ani takový pobyt, je příslušný k projednání žádosti Úřad městské části Praha 1.

(3) Jsou-li pro to závažné důvody, může matriční úřad postoupit žádost k vyřízení matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno nebo příjmení, které má být změněno, zapsáno.

§ 75

Žádost o povolení změny jména nebo příjmení obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození, případně datum a místo uzavření manželství, partnerství 8a) žadatele,
- b) rodné číslo,
- c) místo trvalého pobytu žadatele, popřípadě nezletilého dítěte,
- d) jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, které si žadatel zvolil,
- e) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození manžela, popřípadě nezletilých dětí, vztahuje-li se změna jména, nebo příjmení i na tyto fyzické osoby,
- f) údaj o státním občanství žadatele, nebo nezletilého dítěte,
- g) odůvodnění.

§ 76

(1) K žádosti o povolení změny jména, nebo příjmení musí být přiložen

- a) rodný, popřípadě oddací, list žadatele, nebo nezletilého dítěte, popřípadě doklad o uzavřeném partnerství 8a),
- b) jde-li o osoby rozvedené, pravomocný rozsudek o rozvodu manželství,
- c) jde-li o osoby, jejichž partnerství 8a) zaniklo, pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, anebo úmrtní list zemřelého partnera 8a),
- d) jde-li o osoby ovdovělé, úmrtní list,
- e) doklad o místě trvalého pobytu na území České republiky,
- f) doklad o státním občanství, 16)
- g) souhlas fyzické osoby starší 15 let, jde-li o změnu jejího jména, popřípadě jmen a příjmení.

(2) K žádosti o povolení změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte musí být dále přiložen písemný souhlas druhého rodiče, nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas.

(3) Není-li souhlas činěn před matričním úřadem, který rozhoduje o změně jména, nebo příjmení nezletilého dítěte, musí být podpis na souhlasu s uvedenou změnou úředně ověřen.

(4) Doklad podle odstavce 2 není třeba předkládat, pokud

- a) druhý rodič zemřel; v tom případě se k žádosti přiloží jeho úmrtní list, anebo
- b) pokud byl druhý rodič zbaven rodičovské zodpovědnosti, nebo byl-li výkon jeho rodičovské zodpovědnosti pozastaven, popřípadě pokud byl zbaven způsobilosti k právním úkonům, nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena; v tom případě se k žádosti přiloží pravomocný rozsudek, nebo
- c) není známo místo trvalého pobytu druhého rodiče.

§ 77

(1) Občan, který žije v manželství s cizincem, k žádosti o změnu příjmení přiloží doklad o tom, že podle právního řádu jeho domovského státu tento stát uzná změnu příjmení, pokud se má změna příjmení vztahovat i na tohoto cizince.

(2) Doklad podle odstavce 1 se nepředkládá, pokud má cizinec povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů. 18)

§ 78

Pravomocná rozhodnutí cizího státu ve věci změny příjmení občana, ke kterým došlo za trvání manželství s cizincem v době,

a) kdy měl občan na území cizího státu trvalý pobyt, jsou platná bez dalšího i na území České republiky,

b) kdy neměl občan na území cizího státu trvalý pobyt, jsou platná i na území České republiky poté, co ministerstvo uzná jejich platnost.

§ 79

Rozhodnutí o změně jména nebo příjmení občanů vydaná orgány cizího státu jsou platná i pro orgány České republiky bez ohledu na ustanovení § 78, stanoví-li tak mezinárodní smlouva.

HLAVA III

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ, ZMOCŇOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ

§ 80

Způsobilost k vedení matričních knih a zabezpečování s tím souvisejících úkonů získaná podle dosavadních právních předpisů se považuje za zkoušku podle tohoto zákona.

§ 81

Za veřejnou listinu podle tohoto zákona se považuje listina, která osvědčuje skutečnosti o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství, úmrtí a osobním stavu, pokud byla vydána matričním úřadem, soudem nebo jiným státním orgánem České republiky v mezích jeho pravomoci, nebo listina, která byla zvláštním právním předpisem za veřejnou listinu prohlášena, anebo listina, která se za veřejnou považuje podle zvláštního právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy.

§ 81a

Matriční doklad, který je jinak třeba podle tohoto zákona předložit matričnímu úřadu, se nepředkládá v případě, že příslušná matriční událost je v matriční knize vedené tímto úřadem zapsána.
*)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 82

(1) Matriční úřad plní oznamovací povinnost o údajích zapsaných v matričních knihách, nebo o rozhodnutích týkajících se jména, nebo příjmení v případech a způsoby, které stanoví zvláštní zákon.
*)

(2) Matriční úřad zašle soudu příslušnému k projednání dědictví úmrtní list; pokud je mu znám vypravitel pohřbu, uvede tuto skutečnost do poznámky úmrtního listu. *)

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 83

(1) Soudy, správní úřady, obce a matriční úřady jsou povinny zasílat příslušnému matričnímu úřadu oznámení o vydaných rozhodnutích, nebo učiněných dohodách, nebo souhlasných prohlášeních, které mají vliv na matriční události a matriční skutečnosti zapisované do matričních knih. Tyto doklady, které jsou podkladem pro zápis, nebo dodatečný zápis do matriční knihy, popřípadě dodatečný záznam do matriční knihy, zašlou uvedené orgány příslušnému matričnímu úřadu do 30 dnů od právní moci rozsudku nebo do 30 dnů od uzavření dohody, nebo souhlasného prohlášení.

(2) Jsou-li rozhodnutí uvedená v odstavci 1 doručována do ciziny a nelze-li splnit oznamovací povinnost vůči příslušnému matričnímu úřadu do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, je nutno tak učinit i po uplynutí této lhůty, nejdéle do 30 dnů od obdržení potvrzení o převzetí rozhodnutí.

§ 84

(1) K ověření správnosti údajů zapisovaných do matričních knih jsou ministerstva, ostatní správní úřady, soudy a orgány územní samosprávy povinny poskytnout potřebné informace, není-li to v rozporu se zákonem. 22)

(2) Pro výkon státní správy na úseku matrik využívá ministerstvo a matriční úřady z informačního systému evidence obyvatel tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, datum a místo všech jejich změn,
- b) příjmení, rodné příjmení, datum a místo všech jejich změn,
- c) rodné číslo, datum a důvod jeho změny,
- d) datum a místo narození,
- e) adresa místa pobytu,
- f) státní občanství,
- g) osobní stav, datum a místo jeho změny,
- h) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- i) datum a místo úmrtí, případně prohlášení fyzické osoby za mrtvou,
- j) datum a místo osvojení.

(3) Pro výkon státní správy na úseku matrik využívá ministerstvo a matriční úřady z informačního systému evidence občanských průkazů tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo občana,
- b) číslo, popřípadě série občanského průkazu,
- c) datum a místo vydání občanského průkazu,
- d) platnost občanského průkazu,
- e) číslo, popřípadě série ztracených a odcizených občanských průkazů.

§ 85

Jestliže jsou v matriční knize zapsána k 31. prosinci 1949 dvě jména, nebo více jmen, platí v úředním styku jméno uvedené na prvním místě. Je-li však některé z nich označeno za hlavní, platí v úředním styku toto jméno.

§ 86

(1) Fyzická osoba, která má v matriční knize zapsána k 31. prosinci 1949 dvě jména, může před matričním úřadem prohlásit, že bude tato jména užívat. Má-li v této matriční knize zapsána více než dvě jména, může před matričním úřadem prohlásit, které jméno z těchto zapsaných jmen bude užívat jako druhé.

(2) Prohlášení se činí před matričním úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu fyzické osoby, nebo matričním úřadem, v jehož knize narození jsou jména zapsána. Matriční úřad, v jehož knize narození nejsou zapsána jména, jichž se prohlášení týká, postoupí toto prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození jsou jména zapsána. Toto prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

§ 87

(1) Pokud se žadateli podle § 12 vyhoví v plném rozsahu, rozhodnutí se písemně nevyhotovuje.

(2) Pokud se žadateli podle § 5, § 8 odst. 8, § 8 odst. 9 písm. a), § 8 odst. 10, § 13, § 16 odst. 4, § 19, § 25 odst. 1 písm. a) nebo d), § 25 odst. 2, § 26 odst. 2 nebo 3, § 28, 45, 53, § 57 odst. 2, § 62 odst. 1, 3 nebo 5, § 63 odst. 2, § 64 odst. 1, § 69, 70, 71 nebo § 86 odst. 1 nevyhoví v plném rozsahu, vydá se o tom rozhodnutí.“.

§ 88

Matriční úřad, který od účinnosti tohoto zákona povede matriční knihy, převezme nejpozději do jednoho měsíce od účinnosti tohoto zákona matriční knihy od obecních úřadů a újezdních úřadů, 1) pověřených vedením matrik, jejichž působnost na úseku matrik zanikla.

§ 89

Sbíрку listin podle § 8 odst. 1 tvoří od 1. ledna 2006 též výtisk počítačového záznamu.

§ 90

(1) V případech, kdy nejsou uloženy prvopisy a druhopisy matričních knih a sbírky listin v souladu s ustanovením § 23, předá matriční úřad, úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad a archiv ve lhůtě 2 let od účinnosti tohoto zákona matriční knihy k uložení příslušnému archivu stanovenému tímto zákonem.

(2) Není-li zachován prvopis či druhopis matriční knihy u příslušného matričního nebo úřadu s rozšířenou působností *) anebo krajského úřadu, postupuje matriční úřad a úřad s rozšířenou působností *) nebo krajský úřad před předáním matričních knih (§ 23) příslušnému archivu podle § 55.

(3) Není-li zachován druhopis matriční knihy a její prvopis je již uložen u příslušného archivu, zajistí tento archiv vyhotovení druhopisu matriční knihy. Přitom postupuje podle § 55 odst. 3.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.

§ 91

(1) Matriční doklady

a) vyhotovené orgány příslušnými k jejich vydání podle předpisů platných k 31. prosinci 1949 (rodný, případně rodný a křestní, popřípadě křestní a rodný, nebo oddací, anebo úmrtní list), nebo

b) vyhotovené podle právních předpisů platných k počátku účinnosti tohoto zákona (rodný, oddací, nebo úmrtní list),

zůstávají i nadále v platnosti a mají charakter veřejných listin, pokud nedošlo ke změně skutečností v nich uvedených (§ 58).

(2) Křestní list se považuje za veřejnou listinu prokazující narození za předpokladu, že

a) obsahuje údaje uváděné v době jeho vydání v rodném listu,

b) byl vydán do 31. prosince 1949.

§ 92

Při vydávání matričních dokladů ze zápisů v matričních knihách se údaje uvádějí v souladu s předpisy platnými v době vzniku matriční události. Obdobně se postupuje při dodatečných zápisech matričních událostí, dodatečných záznamech nebo jejich změnách.

§ 93

zrušen

§ 94

Zápis do zvláštní matriky se neprovede, jestliže došlo k matriční události před 1. lednem 1950, pokud tato událost byla zapsána podle právních předpisů platných v době provedení zápisu do matriční knihy, kterou nyní vede matriční úřad na území České republiky.

§ 95

Podání učiněná před účinností tohoto zákona se vyřizují podle dosavadních předpisů.

§ 95a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně, úřadům městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 96

- Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem
- a) matriční úřady a jejich správní obvody,
 - b) podrobnosti o technickém způsobu vedení předem svázaných matričních knih,
 - c) způsob a postup při vedení rejstříku,
 - d) postup při zapisování do matričních knih,
 - e) postup při vydávání matričních dokladů, potvrzení a doslovných výpisů z matričních knih,
 - f) postup při zasílání matričních dokladů do ciziny,
 - g) obecné podmínky pro vedení sbírky listin a nahlížení do ní,
 - h) postup při vydávání osvědčení 4) a vysvědčení,
 - i) postup při zápisu oznámení o užívání příjmení po rozvodu,
 - j) postup při uvádění příjmení žen v matričních knihách a na matričních dokladech,
 - k) vzory matričních tiskopisů,
 - l) způsob a postup ověřování odborné způsobilosti pro výkon funkce matrikáře,
 - m) postup při provádění zápisů do zvláštní matriky,
 - n) postup při předávání matričních knih a sbírek listin k archivaci.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o rodině

§ 97

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění zákona č. 132/1982 Sb., zákona č. 234/1992 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky č. 72/1995 Sb., zákona č. 91/1998 Sb. a zákona č. 360/1999 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 3c) zní:

"(1) Prohlášení o uzavření manželství učiní snoubenci před starostou, zástupcem starosty, nebo pověřeným členem obecního zastupitelstva matričního úřadu, v jehož obvodu je jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu. Prohlášení o uzavření manželství lze učinit i před starostou, nebo zástupcem starosty obce, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které patří do správního obvodu matričního úřadu a nejsou matričním úřadem. Prohlášení o uzavření manželství musí být učiněno v přítomnosti zaměstnance obce splňujícího podmínky podle zvláštního právního předpisu. 3c)

3c) § 9 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů."

2. V § 4b odstavec 3 včetně poznámek pod čarou č. 2) a 3) zní:

"(3) Orgán státem registrované církve, nebo náboženské společnosti, před kterým došlo k uzavření manželství, je povinen do 3 pracovních dnů od uzavření manželství doručit protokol o uzavření manželství s uvedením skutečností podle zvláštního právního předpisu 2) příslušnému matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu bylo manželství uzavřeno. 3)

2) § 20 zákona č. 301/2000 Sb.

3) § 11 zákona č. 301/2000 Sb."

3. V § 7 odst. 2 se za slovo "snoubenců" vkládají slova ", je-li alespoň jeden z nich státním občanem České republiky,".

4. V § 9 se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

"(3) Pisemná plná moc obsahuje

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození, rodná čísla a místo trvalého pobytu snoubenců a zástupce,

b) prohlášení o příjmení snoubenců a jejich společných dětí, v mužském a ženském tvaru,

c) prohlášení, že zmocniteli nejsou známy okolnosti, které by uzavření manželství vylučovaly a že je mu znám zdravotní stav druhého snoubence a že zvažil úpravu budoucích majetkových vztahů, uspořádání budoucího bydlení a hmotné zajištění rodiny po uzavření manželství.

(4) Zástupcem snoubence může být pouze zletilá fyzická osoba, která není zbavena způsobilosti k právním úkonům, jejíž způsobilost k právním úkonům není omezena, a která je stejného pohlaví jako snoubenec, kterého zastupuje."

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona, kterým se mění a doplňují některé zákony na úseku všeobecné vnitřní správy

§ 98

Zákon č. 68/1993 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony na úseku všeobecné vnitřní správy, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., se mění takto:

Čl. IV se zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 99

Zrušují se:

1. Zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách.
2. Zákon č. 55/1950 Sb., o užívání a změně jména a příjmení.
3. Vládní nařízení č. 161/1950 Sb., o některých přesunech působnosti v oboru vojenské správy.
4. Vládní nařízení č. 93/1958 Sb., o změnách působnosti v matričních věcech.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

§ 100

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2001, s výjimkou ustanovení § 6 odst. 2, uvedeného v části první tohoto zákona, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl. II zákona č. 165/2004 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Matriční události, matriční skutečnosti, změny a opravy se ode dne vyhlášení tohoto zákona do 31.12.2005 mohou vést souběžně pomocí výpočetní techniky. Sbíрку listin podle § 8 odst. 1 tvoří v takovém případě též výtisk počítačového záznamu.

2. Na základě žádosti nositelky příjmení, jejíž příjmení je zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, lze uvést její příjmení v mužském tvaru, jde-li

a) o cizinku,

b) o občanku, která má trvalý pobyt v cizině,

- c) o občanku, jejíž manžel je cizinec,
- d) o občanku, která je jiné než české národnosti.

3. Na základě žádosti rodičů lze uvést příjmení dítěte ženského pohlaví v mužském tvaru, je-li jeho příjmení zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, je-li dítě

- a) cizincem,
- b) občanem, který má trvalý pobyt v cizině,
- c) občanem, jehož jeden z rodičů je cizincem,
- d) občanem, který je jiné než české národnosti.

Jde-li o dítě starší 15 let, připojí se k žádosti jeho souhlas, bez něhož nemůže ke změně tvaru příjmení dojít. Není-li jeden rodič znám, nebo je-li rodič pravomocným rozhodnutím soudu zbaven rodičovské zodpovědnosti, nebo je mu výkon rodičovské zodpovědnosti pozastaven, anebo je-li pravomocným rozhodnutím soudu rodič zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost k právním úkonům omezena, zapíše se mužský tvar příjmení dítěte ženského pohlaví podle žádosti druhého z rodičů.

4. Žádost podle bodů 2 a 3 lze podat u kteréhokoli matričního úřadu nebo u zastupitelského úřadu České republiky.

5. Do poznámky matričního dokladu matriční úřad vyznačí, od kdy užívá nositelka příjmení své příjmení v mužském tvaru.

6. Uvede-li se příjmení nositelky příjmení v mužském tvaru podle bodů 2 a 3, další matriční doklady se vydávají s příjmením v tomto tvaru.

7. Žádost o užívání příjmení v mužském tvaru lze podat pouze jednou. Veškeré další žádosti o uvedení téhož příjmení v mužském tvaru jsou posuzovány jako změna příjmení (§ 72 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů).

§ 92 zákona č. 499/2004 Sb.

Přechodná ustanovení

(1) Po uplynutí lhůt stanovených v § 23 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb. a tohoto zákona, jsou uloženy

- a) matriční knihy z území hlavního města Prahy v Archivu hlavního města Prahy,
- b) matriční knihy, včetně druhopisů a popřípadě sbírek listin, židovských obcí z území České republiky v Národním archivu,
- c) vojenské matriční knihy z území České republiky ve Vojenském historickém archivu.

(2) Do 10 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona vyhotoví Národní archiv mikrografické kopie matričních knih a druhopisů matričních knih židovských obcí z území České republiky z období do roku 1949 a uloží je odděleně. Ve stejné lhůtě vyhotoví Vojenský historický archiv mikrografické kopie matričních knih u něj uložených a předá je Národnímu archivu.

1) § 35 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

1a) § 21 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů.

2) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

3) § 4 a 4b zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

4) § 4b odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4a) § 67b odst. 20 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

5) § 5 vyhlášky č. 11/1988 Sb., o povinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dítěte a úmrtí matky.

Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.

6) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích. Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.

6a) § 67b odst. 20 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění zákona č. 422/2004 Sb.

7) § 2 odst. 1 písm. e) zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

§ 212 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

8) § 51 zákona č. 94/1963 Sb.

8a) Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.

9) § 3 vyhlášky č. 19/1988 Sb., o postupu při úmrtí a pohřbení.

9a) § 1 a 2 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 563/2004 Sb., zákona č. 383/2005 Sb. a zákona č. 112/2006 Sb.

9b) § 1 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.

9c) Čl. 11 odst. 1 Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96/1998 Sb.).

§ 7 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

10a) Článek 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

11) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

12) § 13 a 14 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění zákona č. 91/1998 Sb.

13) § 9 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

14) § 86a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 155/1998 Sb.

15) § 7 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění zákona č. 91/1998 Sb.

16) § 20 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, ve znění zákona č. 194/1999 Sb.

18) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

19) Čl. 37 vyhlášky č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

19a) § 52 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

20) § 8 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

21) § 29 zákona č. 94/1963 Sb., ve znění zákona č. 91/1998 Sb.

22) Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

*) Pozn. ASPI: Novela č. 578/2002 Sb. byla z technologických důvodů s ohledem na předchozí novelu 320/2002 Sb. do textu zapracována k 1.1.2003.